

ORATIO
IN
Suscepti DIADEMATIS DIC
CAROLI
MAGNÆ BRITANIE,
Francie, & Hibernie, &c. &c. &c.

Habita in Aula COLLEGII
S. SANC^TX & Individu^m
TRINITATIS,
JUNTA
DUBLINUM

ОЯТАІ

ІН

Суїтцерії Діадема-Діам

ГАРМОНІ

Мадонна Британії

Пісні Сільського саду

Найдовша Аудія Колеги

Світова пісня

Історія Історії

АТРИ

ДІВІЧІ МІЛІ

ДІАДЕМА

Світова пісня Гімн України

МІЛОХІ

HONORATISSIMO,
Eruditissimoque DOMINO,
DUDLEIO LOFTUSIO,
ECCLESIAE HIBERNICAE
VICARIO Generali
Honorable Domine,

Subiectur tandem vestrorum oculorum
doctissime severitati hæc Oratio, diu
erubescens quamvis rogata, prodire.
Profecto nimis periculose in dicendo
sustinuisse amores vestras, quarum judicium
eius evaseram. Nunc me lectionis vestrae me-
tus opprimere, iudicio suo incubantis & in
consilium recessio an de singulis verbis ituræ.

A. 2

Utinam

Sed in multis modis vides eam! Admirans esse
miserere quoniam bona ex tua contigisse. Ne
ex ora audiitorum sum exercebat dicentia
bus farale regnum, sed prono ad Majestatem
favore circumfusa omnia, tantoq; gravior
quanto liberior fluebat oratio; dum nemo ora-
tio, dominatio Oratorem sed Regem cogitaret.
Ceterum (ni fallor) presentia vestrae milie-
ritatum ac nobile patrocinium Pluviae aver-
tant. Fidem vestram! Cœli. Publicæ
Religionis admiratio vos interrogat quænam
causa fuerit cœlestium lachrymarum? Plu-
eret, sed alio tempore, non illo die qui fudo se-
renóq; vultu convenientem Regi habitum
Londini induerat. Cum Rex serenissimus
sub diu equitan^{us} uno corone gradu à Cœli
citerior esset, dicite omnes quos omnibus
addictos rerum presentium ac futurorum
secretæ observatio. Judices fecit, num ita
tempis pluviarum fuit? Non tunc æquum
erat temperare sibi Cœlum, nè malignis bus
moribus Regem laedere, nè coronam asper-
gire metu aliquo videretur? Quam causam
effe

esse dixerim istarum pluviarum in communi-
nia nostra gaudia tam importune copioseq; ira-
rumpentium? Num secundus eorum opinio-
nem qui rebus celestibus assignabant se pro
celos illo die crediderim multorum consilio
gubernatorum, noluisse confidere sua gaudia;
quaquam maxime aparent, dissimilare; Quo
quod Muliebris uerecundia Sacramentum est,
vota sua flendo regere: ut Rex tantò magis
optari quanto minus videretur. Nisi for-
te probabilior istarum pluviarum conjectura
ex hac ratione descendorit. Flebas Ce-
lum coronam tam serò dari, at nihil pra-
ter coronam: Quorum alterum arguebat
populi recordiam, alterum diuinam Regis
merita prædicabat. Utinam nos caelitus
affectus induere possemus! Cælum huma-
nos induit, hortatur Regem, Populum com-
monefacit. Per lachrymas suas orat ut
hac celestibus indiciis parafacta vera iessè
credamus. Satim septem dies consic pili
vie nostra ex cogitare videatur. Quantu-
m verior causa sit quo nullis artis uic-

miniculis submixta ab ipsis naturæ simplicitate proficiuntur.

Nemo nescit temperiem Cœli nostri quod magis quam Britannicum (ut Narrat Tacitus) treberrimis imbris pluviosisque fædatur. Non est in culpam mittenda natura. Flebat Hibernia coronato Rege. Quid miseremur? Hoc quotidie facit. Ex omnibus gentibus vix ullam reperias cui peccare. O flere magis naturale est. Adeò ut Clemens octavus Pontifex maximus lacrymabundus ille senex (qui inter aliam Romanæ Aulæ Supellectilem lacrymas ad voluntatem fluentes habuisse fertur) Is, inquam, de transferenda Papatus sede si cogidore voluisse (quod nonnulli aliquando fecerunt) nullam gentem quæ oculis ejus optior esset, quæ naturæ magis quam Hibernia conveniret, reperire potuisse; optimèq; consentient lacrymadundus Papa, lacrymabundatio que neq; Tyranno's suos siccis oculis patet neq; Reges aspicere. Posthac aspiciet; quandoquidem Regem diuinitus recogno-

tum tam habemus in qua Ecclesia plisi-
nam recuperavit fidem suam, Episcopi or-
dinem patrimoniaque sua mello iudei marie
divino neque humano alienata. Latinus
ministerium suum; quod optimis exem-
plie & deliberatis iudiciorum formatum longe
anteponendum est extemporalium ora-
tionum amentiarum ad populum vendibili
propter dicendi facultatem, propter te-
meritatem Deo ingratæ.

Atque hæc obiter de pluvia, per quam
stigit quominus destinatæ mibi præsentia
vestræ clarissima cohortatione frui potue-
rim.

OITA RO

Nunc

Nunc ad legenda que sequuntur, Decretorios vestras penitus paratis. Hen. I. quam
metu! Caro fles illae lacryme abierunt. Nunc
miseri incipiunt.

Honoratissime DOMINE,

Reverentia vestra servus
addictissimus, indig-
nissimusque,

CÆSAR WILLIAMSON.

ORATIO

Deus noster misericordia nostra et misericordia eius semper nobis secundum nos est. Namque non solum in tempore aduersitatis sed etiam in prosperitate nos protegunt. Quia enim in prosperitate non solum nos sed etiam omnes homines beatitudinem habemus. Sed etiam in adversitate non solum nos sed etiam omnes homines misericordiam dei sentimus.

ORATIO IN Suscepti Diadematis Dicem CAROLI III.

Magnae Britanniae, Franciae, &c. Regis,
Habita in Aula Collegii
S. Sanctæ & Individuæ TRINITATIS
Juxta DUBLINUM.

Si cuncta gaudentia nostra, si voluptates & quaestiones
in hujus vita consuetudine vel sollicitant impeditus,
vel blandiuntur usi, diligenter exanimamus, tota
vita nostra hic unus est dies. Quicquid habemus
serè viginti retro annis operoso spatio voluntatum
est, inane tempus fuit, & oceletum Syderont la-
boris. Dicente Regem, nullum videbamus. Nempe in u-
na deformitate jacentibus usitatam faciem rerum abstule-
ras hinc avaritia, illinc crux libido dominandi. Nella ve-
rior Imago fuit in nocte media palpantium quam condicio
nostra, ita ruebamus in tenebris, omniaq; miscetamus; at
deo

deo ut ingravescere vi caliginis Regem videre nemo posset, Episcopos invenire nemo: ac saepe quarentibus Ecclesiis, priuatas familiis nostris error ostenderat. Vix quisquam invenisset aquam, que infantibus daretur. Nec in alterius Sacramenti obscuritate minus hallucinatum: ut minime mirandum sit si propter tenebras nemo bonus Hæreditatem suam invenire, nemo veros amitos invenire potuisse.

In ista confusione temporum; in ista tanta cæcitate vel aliena rapientium, vel non invenientium sua, nullam salutis spem, nullam recuperandæ lucis, nisi restituto Rege habuissimus. Quid nunc igitur faciendum (Auditores?) multa: primum ut Deo gratias agentes, sublati in Cælum & animis & oculis, salutemus hanc lucem à Cælo & Rege venientem. Nunc invenimus dies Nostros, longa tenebrarum potestate interceptos. Dies inquam (primum) Operarios, Rege tanquam sole externa opera dirigente. Deinde Dominicos, Episcopis ad Juris divini dictiōnē restitutis. Nescio miseris. Sic amissis dies. Ihan felicius fac recuperasse. Hinc exoriatur cohortatio Cælorum. Exultent Cœli; Tugis imprimit Soli infatigabilis faculorū Pater, qui super Tyranno tanquam pestilentia Syderi conjunctus (Cœlum tētrahedron inambulant) Noctes solummodo faciebas, idem nunc sociato splendore Regis, pristinam tuam recuperasti gloriam diles concendi.

Hinc discam, qui Syderum per se sunt e mendare Astrologiam suam, non dictoni Cœlo, sed nostro errantem. Nam cunabulis beneandæ lucis ne prima alignentur. Cœlo non utique Sola. Spl & Regn regenerant diem.

Hinc accedamus acutum genitum adnotatio, si quæ conscientia Regis noscasi conditionis fuerint: in illo tempore non sui sed Regnum suorum exilii; si mandatorum non in Rege, sed fortasse circa Regem, suidam simile; deinde obductas fortunæ Cœtumque resticari. Omnia occulunda sunt. Nulla adversus Reges calamitum sua cum ente defunctos

defunctos invidiosior oratio est quam exprobantiam; Fuisse. Aspiciant Regem qui nunc est: nunc Regnorum omnium suorum fidelitate, opulentia, gloriissime circumfusus est: adeo securus Imperii, ut antiquos exercitus suos domum remiserit non immunitis stipendiis gementes, sed cumulatis triumphantes. Novo tamen exercitu comparato ex Patriciorum fide, Equitum flore, Civium nervis, ex Ecclesiae quoque pietate, precibus & lachrymis militantis.

Merito Rex invictus est qui quoniam nullos vincere nisi amore voluit, omnes vicit. Etiam Independentes vicit, quibus in Ecclesia mari diu fluctuantibus extrema Anchora est, impetrata venia, à Rege peadere. Etiam Anabaptistas, quibus exilium meritis, nescio creptæ sibi Patriæ dolor major foret, an ignominia gravior, Aquæ & Ignis interdici. Ceterum nullus metus est: omnes in Vado sumus, nam cùm Benignitas & Clementia cum serenissimo Rege restitutæ sint, quod quisque metuerat defunctus est, quod optaverat, adeptus.

Quinetiam Corona Regia, olim favoris popularis ambitu jactata, quam tanquam Fortunæ pilam alii aliis sceleratis passionibus destinaverant, nunc digno Capite invento, omnes & domesticos dolores & peregrinas contumelias abolevit.

Quocircà monerem, inquam, ut peregrina Gentes non ex eo quod præteritum est, sed ex præsenti Dei indulgentia, Regis nostri magnitudinem metiantur, quoniam honestius sit afflicti Principis adversa dissimulare, quam lacessiti potentiam experiri. Quod sua amiserit, hominum scelus fuit. Dei atque hominum virtus quod recuperavit. Sed hoc parum est. Gratulentur quoque. Nam cdm in Rege nostro sint omnia Rege digna, tum nihil magis regium est quam ejus in exteris Gentes studia atque officia. Vultis unum aut alterum exemplum?

Flagraverat inter Galliz Principes & Cardinalem Maratinum

statim longa simulatione exuletatum odium, quod mox
in malum publicum erupturum videsetur. Id Rex con-
filio suo extinguerat, sed iniqua Cardinalis suspicione affec-
tus, tamen consilium suum in omnes partes mirificè ex-
plicavit, sedulitate ut privatus, autoritate ut Rex, ex-
emplo ut afflictus, amore deniq; ut natus in Gallia puta-
retur.

Hec abierant : mox aliud incendium in Gallia atque
Hispania concitatum est ; non quale illud prius odii, sed
novum amoris, quod vicibus sacre charitatis exultans, per
flammas Matrimonii publicas & extinguendum pariter fuit
& alendam.

In hujus negotii sacro sancti expeditione cum duorum
Regnum corda paribus votis librata amicitiae lancee æ-
quaverant, quanta Regis nostri sollicitudo fuit gravitate
Confessorum & volocitate itenerum? Non minores impe-
raverat sibi curas quam si pro Scotia sua moliretur qua
coronam ei dederat, aut pro sua laboraret Anglia qua pri-
orem illam coronam hodie coronavit.

Hic inquam Hispanis & Gallis postquam receptui à Bello
eeciñsserat amoris classico instinctus Christiani Orbis pacem
promovebat, & fortunatas accelerabat nuptias : quodcumque
venisset Bella dirimens, regna jungens, & Seminarium
quoddam (quasi) Regium constituens. Ut quoniam An-
glia in tanta crudelitate versaretur ut Reges ocederet, es-
serent alibi quorum opera Reges nascerentur ; alioqui bre-
vi Regium genus peritum fore, si mortem accipere pos-
sint, vitam dare non possunt ; nec solitudo Principalium
funerum nuptiarum facunditate repensetur.

Hunc igitur Regem tam beneficium omniumque de-
marentem exteriori Reges atque gentes Regno suo redditum
quam magnificentissimis gratulationibus prosequi non de-
beant ? De quem afflictum honorabitur felici non gratula-
buntur ?

Atque ex hoc loco oritur alia gratianandi consideratio.

Quas

Quas vices, quas mutua officia & nos impendere nationibus exteris debeamus? præsertim ob hanc duo. Quod Regem nostrum & incolum salutem & iustitiam religione dominum remiserint. Primum quod incolum. Neq; enim salutem invenisset domi; quæcunque Britania complectitur, occupante tunc POTENTISSIMO TYRANNO: cui facilius erat curare ne alter Rex esset, quam efficiere, ut Regnum scelere quæstum in Heredum felicitatem suorum longâ successione transmitteret.

Ceterum affecatus erat quod in Tyranno rarissimum est, ut vitam suam, quam legi debuit, naturæ solveret. O perditos Tyrannos! unam insignem miseriam præ cæteris hominibus patiuntur, quod in lecto suo morientibus nondum ultimus finis venit; reloxendas sunt exequæ corum, næviusque recantande. Tunc ultimum fatum suum vident, quum post breves indicias mortis carnificis manum subeant quam non seniant, & eruentur è sepulchris, ut posteritati satisfaciant qui præsens sacerdum laceraverant. Ex quia alios in vita deceperant, nunc ipsa morte decepti revocentur ab inferno, ut suppliciis defuncti, unde venerant abeuntes, post mortem moriantur. Discant Tyranni hinc cavere, nulli eicus moriantur, nulli diutius vivant.

Ergo quod Regem incolum dimiserint, prima nostra gratulatio.

Major adhuc, quod illibata atque integrâ religione: quamquam ut verè eloquar, Deo hæc debetur gratulatio non hominibus. Ac profecto sceleratus essem in humanæ voluntatis ad suos exitus invalidæ pudorem, cum divinis gloriæ fraude conticescerem. Tentaverant Regem disputando multi. Nullis ex irrito confilio fama maior quam Domino de MELITERRE & Domino SAMONETTO natione Seoto, qui nescio an idecirco argumenta sua typis edidit, velut ipsi à veritate prodiit, prodiderunt. O quem Regem nostrum esse dicam, quum Adversarius de religione disputantibus instar Victoria ficerit, publicare, quod Regem

[6]

Regem vincere non potuerint? Confluerant ad eum ex
omnibus Ecclesiis plagiis ventoriam specie turbulenti
Disputatores. Minor metus fuisse qui ab uno PAPA
veniret. Nunc omnes quorundam tibi; PAPÆ sunt velu-
ti procelloso agmine factio refire cœperant. Papa Roma-
nus, Papa Calvinianus, Papa Independens, & si quos alios
seculi in partes Ecclesias Papas fecerit, nominibus distinctos,
caeteris minime. Majestatis Regiae pertinaci studio con-
junctissimos fratres. Quorum omnium speciosas argumen-
torum Nundinas, fictilq; ad frumenti adulterinos eruditio-
nis focus ita Rex alpexit ut calcaret, amplexus est ut
strangularet. Magnus Ecclesie sua æstimator, qui nulla
mercede in premium corrupti nōq; Animæ sua poruit ne-
que Episcoporum suorum. Quidni igitur ut dixi erga
externas gentes atq; Reges tam iusto manere defungamur
gratulationis? quorum fide, benignitate, studio effectum
est ut Regem incolam salutem, incorruptam religionem pos-
tulaminio exoptatum viderimus; quem inimici sui domi ma-
nentem, quod nemo bonus videre veller, occidissent. Hac de-
mum (Auditores) de Riege restituto. Nunc quodex propinquore
thei respectu veniat, sequentis tractationis opera circa
Coronatum Regem sermone impari, animo ut decet, con-
fusetur. Quam partem duobus locis implebimus primo
quod dies hic liber est. Secundo quod gloriōsus. Ac pri-
mum quod Dies liber.

Nicquam Britanni ex libero oculorum usū maiores
voluptates hauserint quam hodie tenent. Rapit eos non
uniuersitati admiratio. Tris spectacula occurunt quibus ma-
jora nulla etas vedit. Vident CAROLUM, vident Regem,
vident Coronatum. Hinc pro sua cuiusq; natura admiran-
tium diversitas; in Coronato consuetudinem, in Rege
fortunam, in CAROLO seipsum. Scilicet hoc postremum
prætulerim: Nam Reges, & Coronati esse vel malii prin-
cipes possunt: CAROLUS esse nisi optimus non potest.
Consideremus igitur CAROLUM qui non tam magno
corpo;

corpo eft quam venusta figura; imaginemar omnium membrorum ejus divinas adversus se amulationes de Corona contendentium. Ah! quantus pudor eft & imperii communis gemitus, cum singulis ejus membris singulæ coronæ debeantur, nonniſi omnium tres eſſe, easque vel angustas tanti capitum magnitudini. Perſarum moribus receptum antiqua confuerudo fecerat Reges ſuos oculare, tantoq; Majestatis exiftimata eft ſacro-fanctior veneratio, quanto ex maiore occultatione veniebat: quocirca ſolem adorabant imperiis oculis, Regem clausis, quibus ſecreto Majestatis imbutis pro arcano imperii fuit Regem habere quem tanquam Deum nemo vidiffet. Inde fluxit popularis obedientia prima admiratio, fi cœca eſſet; & minor dolor ex infamia, non nunquam pro Regibus colementum Reginas, sublato judicio oculorum. At Regem noſtrum occultari, mentiar, niſi talen invidiā patet, qualis eſſet obducti velamento ſolis, vel potius e Cœlo ſublati. Ac neſcio an perpetuæ noctis rigor habeat aliiquid cum hoc danno compensandum, non alpicere Regios vultus, non illa ingentia oculorum ejus Sylla & oris colorem candidum, diem facientem quācumq; asperxerit: qualis mundi status ſupra Lunam poſiti,, ſemper illie ſerenum eſt. Ut taceam ſparsam per opinia colla Capillorum ſubam ad imitationem coeleſtium radiorum. Ut niemo fit aſpectans CAROLUM Regio horrore & platio nictore temperatum, quem non ſubeat ingens admiratio diverſorum in ejus vultu affectuum, pacem amantis & bellum militantis.

Hic obites notandū quantus Tyrannorum metus, & quia in honesta ac difficultia juuent, inquieta volutario conſcientia nunquam ex ſcelere tutæ. Audivimus enim quid fecerunt ſemperque recordabimur quomodo edicto carum erat ne quis Regem vel apud exteris alegentem conveniens copiam haberet.

Morte dignus erat qui ſine Rege viverenon potuifſet. Sic

transfierat in vota dolor, & ut possemus e fugere Tyrannos,
operebamus vel sine Rege mori: Quum inter crimina laesa
Majestatis vel Regem aspicere reponebatur. Nunquam
Tyrannis securitas sua placet. Non magis metum depo-
nere quam imperium possunt. Hinc illa circa hominum
vestes & circa omnes corporis parte severissimo ministerio
actas scrutationes; tanquam nemo ab exteris nationibus
venisset quin circa se Regem haberet. Vidisset aliquis
Regem? Rex in oculis potest esse; si non vidisset, sal-
tem audivisset aliquid. Rex in auribus potest esse. De-
nique ut nullum praesentis vestigium, nullum indicium Re-
gis foret, tamen Rex latere potest, sicut Anima, quia cum
maximi non apparet, mutis sui signis & observantibus ad-
esse sentitur.

Iraqie Tyranni nostri qui subiude consilia mutabant,
libe in eadem revolvebantur; & nullum inveniebant exitum
postquam Maria clausissent, partus obstruxissent; Omnes
sublatâ Regem videndi libertate, ne sic quidem securi vi-
debantur: ac nisi clausos nostros habuissent & oculos &
aures; dum aliquid videre, aliquid audire poteramus, de-
incolumitate sua desperabant.

Quid hinc vos docebo? odisse detestari Tyrannos: hinc
est disciplina mea. Non hic melior favoris vestri ambitum;
non manus vestras in uoco auxiliatrices eloquentia. Hec
erit laurus mea; hic triumphus, si judicij vestri experi-
menta per sibilos fremitusque ducam, & quaecunque est
detestationis publicæ abominatio; hoc desidero; hoc implo-
ro, novâ ambitione Oratoris, ut omnes inhorrescere vi-
deamur, ego dicendo, vos audiendo hac dedecora æter-
nasque pestes Tyrannorum: Ad quorum aures inter æter-
na supplicia habitantium, si hodiernæ celebritatis fama
nescio quo modo delapsa pervenerit, omnes attoniti, cre-
do, hodieque his damnati, uno ululatu, uno confusione
horrore gloriosum Regem, Deum justum, se Diabolos &
ille & fuisse conelamabant.

Atque

[c.]

Atque hæc de libertate oculorum. Nunc videre Ego
gem licet, nunc Coronatum & quod omnium maxi-
mum optimumque est, CAROLUM.

Ostendimus hunc diem liberum esse. Jam quod
gloriosus sit. Quia gloriosus Rex.

1. Stirpe.
2. Virtutibus.
3. Subditis.

Stirpe gloriosus est. Materno genere ab Illustrissimo
Principi descendens HENRICO QUARTO ducit tangui-
nem spirituum Gallicorum flore mixtum, proximorum
coelestibus flammis, si durarent.

Paterno. Scotorum Stirpem Gentemque Danorum
colligie, prosperis adversisque nobilitatam & Electoris
Palacini affinitatem, domumque Arauiaçam velic zoquelle vi-
deretur maximorum Regum ex diffusa Stirpe gloriam,
nisi sub Nativitatē eius medio Die Stella apparens
nobilissem hanc esse familiam, nec ab hominibus du-
cendam, sed ad Cœlum ipsum referendam docuisse.
Quo Die Rex natus, nata est & Stella. Tanquam si Cœ-
lum cum Regina nostra parturiret; ac ne sic quidem, nam
Cœlum ostendebat Stellam, Regina poposserat. Erra-
bant illo die quæcumque officiisq; foeminae genitalem
Reginæ lestrum custodiebant, tanquam de uno loco gra-
duabantur. Regina Duos enixa erat, alterum in terris
CAROLUM. Alterum, in Cœlis Stellam. Nulla un-
quam Familia de propinquiore cum Cœlo cognatione
gloriaru potuit. Nempe in una illa Stellâ Regina Mater
Filium, Rex natus Fratrem agnoverit.

Felix Imperium Britannicum! quid est quod de Regis
nostris virtutibus coelestibusque meritis non polliceri nobis,
non universo Mundo debeamus? Cujus Mater pariendo,
Pater moriendo Stellam fecit. Divina sint opportet quæ

Rex noster præstiterus est, cuius Mater Cœlum pavit lacte sua, Pater sanguine.

Ergo gloriösis Rex Stirpe est. Non minus virtutibus, quod secundum est. Mitto infinita quæ dici possunt de virtutibus ejus pacem ornantibus. In Sermone ejus quanta asseverationis Sanctimonia? nūquām jurat; metuens, opinor, ne in publicos mores eat pejor imitatio exemplo, & perjurii consuetudo fiat; si Rex vel jurasse auditatur. Non constantius olim *Clinias* qui, Christianus sum, inquiens, jurare recusavit. Quam vero Divina Regis pudicitia! Ubi cuncte verbabuntur, in Palatiorum flore conspicit quicquid illud est quod folet vel facilitate accendere vel fastidio irritare: tamen nunquam Juventæ suæ tantum permittit regnum ut non virtus imperaret. Hinc illa intumorum admiratio, semper in se plus Principi quam homini licet. Et renovata Constantia Augusti vetus laudatio, quod nullam matronarum, cui forma emendator filerit, boni fusi piglit. Jam illa in summâ potentia summa moderatio; illa divina JACOBI Regis Avi sui imitatio in ultione paterna cædis temperanda facit ille maternas. Haec, inquam, in pacis ornamentis respondentur.

Nunc de Bellis eius virtutibus dicturus, attentionem Vestram postulo.

Cum per alias acquirenda glorie mortis Dei Regem exercuisset, foris crecere militando voluit, ut adiunctoris Belli periculis nocturni se gentibus redderet, cum non posset esse Nobilior. Atque is tamen cum veniret e Scotia cum tribubus dimicatus, exercitum amisit. Ne sic quidem aliquid de virtutis suæ opinione deperdidit, nam fortissime dimicabat. Sed Deus Regi melius quiddam providerat, quam ab isto exercitu sperare potuisset. Itaque non Rex vixus est sed exercitus ejus. Neque delunt qui Regem sic melius viceisse, quia erat virsus, arbitrantur.

Non

Non hic leviter Divinae providentiae prætermittenda est admiratio. Utinam possem animos vestros inflammare gaudio, quod rursum lachrymis extinguerem. Quibus affectibus dicturus sum, nescio. Hec Regem, quem exercitus suus deseruerat, venientem e Bello atque in A N N O S A Q U E R C U cætra sua meratam, DEUS per aliquot Dier, quasi in simu suo, solum absconditum conservavit. O Deum semper colendum! O felicem Arborem! Merito Quercum Plinius appellat electam Deo Arborem, olim Deo, Regi nuper elecam.

Hic nunc omnes rerum naturæ vires invoco, & quæcunque subtilior est rebus similitudines aptas dare perfita Virtus. Adeste mihi, rogo, ut inveniam quod M O N U M E N T U M faciam quo hujus Arboris nunquam amissuræ viriditatem, nomen & memoria propagetur. Num Ædificabimus circa eam Collegium? quo tam Docti Regis, amantisque literas fama Servati æternitati consecretur. An verò consultius erit istius diei incerta revolventibus Ædem Bellonæ ponere, apta figuratione & Arboris & Regis, quem abscondi, vincere fuit. Minus fecisset Rex in sua salute, in nostra omnium protegenda nisi illum prælio cedentem, Arbor illa protexisset: Ingeniti controversia, utrum Arbor splendore Regis an Rex Arboris umbrâ, fælicior. Nolo hic pudorem facere universi populi pietati. Nolo Britannæ nostræ, quæ hodie coronavit Regem, incomparabiles elevare affectus inferiore Quercus comparatione. Carterum confiteatur verecundia necesse est, tanto minus esse quod fecit hodie Britannia, quanto nobilis est servasse Regem quam coronasse. Utinam apud hanc Quercum deinceps Senatus consulta habeantur. Aliquid de Bello aut pace consili capiendum est? ubi melius quam in isto loco quod Rex bellum fugiens pacem sequebatur? de religione habenda consultatio?

Nunc vehementius quam unquam antea pulsat animum
meum reditque acerbissima illius Dicē recordatio quando Ecclesia hæc Quercus fuit, Rex sacerdos, Preces ejus
victimæ, futurus ipse victima nisi hostium furores deser-
tam innocentiam persequentium divina custodia secesseret.
Quid huic Arbori faciemus unquam? Ite protinus, ite in
STAFFORDIAM, si qui in Hibernia sunt quos lapides
deuendi, poliendi ligna major solertia celebres Architectos
fecit. Placet ad hanc Quercum Aedificari templum. Placet
solennia sacra condi, & prisco vatum in Britannia ritu
DRUIDAS institui, qui hanc QUERCUM consecrent,
qui nulla sacra sine hac fronde conhiciant: definite mirari si
surrecturo è Quercu templo honorem destinem.

Magnorum fluminum (ut scripsit quidam) capita vene-
rannur. Subita ex abdito vasti amnis eruptio Aras habet.
Quinque fontis veneratio miraculis celebrati Sancto PA-
TRICIO Dublinensi Templum dedit; Templum habet,
sed fontem prius; & ideo Templum quia fontem; cuius
rei fidem faciunt creberrimæ Inundationes Templi, &
stagnantia latè pavimenta; nec nisi per undas sope adeun-
da sacra. In quibus rebus est tacita quædam sigillatio
aspicientium Templum, oblitorum fontis. Quocircum hoc
agamus ut quoniam Sancto Patricio juxta fontem suum
(ut scripsit Magnus Armachanus) præsca religione Tem-
plum Majores nostri ædificarunt. Nos, qui maiores ætate
requimus tempore antecedimus, Sancto CAROLO Tem-
plum juxta QUERCUM suam majore pietate erigamus.
Fons iste miraculis incularuit. Quis negabit Quercum no-
strum in isto laudis genere Palmam retulisse. Fons iste ex
remedio languorum, quos nescio qui privati senserant, no-
men habuit. QUERCUS nostra in Rege servando medi-
cuam fecit quæ ad universi Populi salutem tanquam ex
communi fonte redundaverit. Faciamus igitur quod mo-
nui. Accipite omen quod ipsa æternitas comprobabit.
Quam-

Quandiu Sancti PATRICKI Templum Aras & aquas habebit; tanto diuinus CAROLI Sancti Templum habbit, ad Aras & focos descendendum.

Ergo DIEL hujus gloria ex hac parte Regiarum virtutum Bellis effore sciemus, estimanda est. Restat tertia Dici & Regis gloria ex libertatis. Pro omnibus unum nominabo, Illustrissimum DUCEM ALBEMARLENSEM. In quotres portissimum virtutes judicis vestris illustrissimas proponemus.

1. Fidem ejus.

2. Fortitudinem.

3. Prudentiam.

De fide. Relique at Scottiam haud invalidis praesidiis legibusque frænaram. Dein in Angliam cum exercitu proficiens postquam omnibus, quos SEPTENTRIONALIS Syderis fama ex locis omnibus frequentissimos convocarat, vel autoritate sua satisficerat vel gratia, statim ut Westmonasterium venit, primam curam duxit ne decesset eorum voluntati, quorum Authoritate Summam Imperii tenet. Fidelem Ducem! nam illos quo nomine appellem nescio. Senatus erant? Imperii Corpus erant? An corpus scilicet quod neque caput habebat, quia non Regem, neque pede; ruere enim non stare videbantur, eoque iugomina inciderant, ut populari procacitate, nomine iuncto quod meruerant, CAUDA vocarentur, nam cætera membra partim perierant, partim exclusa fuerant. Sola hæc relicta CAUDA per membrorum suorum damnata, tanto securior facta, quanto monstruosior, longè latèque dominabatur. Ceterum Illustrissimus Dux fidei sue

meminerat quæ in gloria militari summa est. Iubebat
CAUDA ire ? ibat. Venire ? Veniebat. Nunquam
majorem Arrogantia suæ metum fecerat superciliosa.
C A U D A quam postquam noctis erat talem Ducebat
quem putabat omnibus suis motibus pariturum. Nisi
parum intelligam Sacramenti militaris vincula, aeternos
que fidei vel hostibus datæ nexus, Inter posteriorum stu-
dia claras Historias evolventium, alii hæc, credo, de Du-
ce nostro quia vera sunt laudabunt, alii quia plusquam
humana dubitabunt.

Fide clavuit. Quod proximum est, de ejus Forti-
tudine dicamus.

Postquam mandata accepit à Capite **CAUDATO** vel
potius **CAUDA** Capitali ut exercitum in Londinum du-
ceret, non jam extra mœnia ut peregrinus Hostis, sed in
ipsis Urbis visceribus ut vixor domesticus, castra positu-
rit : - nomine quod mandatum erat, quam celerimè præ-
sticit ? & fulminis more, unâ accensâ portâ, ruptisque
repagulis prius in media urbe stetit, quam non solum op-
paserent Londinenses, sed vel ipse sperasset ? Quæ possunt
esse fortissimi Ducis signa si hæc non sunt ? Non exercitus
eius vixoriam tulit, fama dederat, opinione pugnabat.
Omni exerto potenter erat **CAUDÆ** terrorem injec-
so urbi. Quemadmodum olim domini adversus Rebelles
suos servos dimicaturi flagra in aciem detulerunt ; tanta-
que vis conscientias fuit ut ab inermibus vincerentur Ar-
mati, & qui obeyerant mortibus pectora, darent Terga
verberibus. Sic Londinenses Ducem nostrum, quia for-
tissimum putabant, ut Dominum receperunt, & quia **CAU-**
DÆ meminerant, dare Terga non erubuerunt.

Hæc de Fortitudine. Ceterum quod æternæ me-
moriæ est ; de Prudentia ejus postremo dicam,

Hic

[15]

Hic exspectate non Mortalem aliquem quem natura genuit, sed qualem Poëta cum ingentia in prisco Heroe depinxerint. Qui consiliorum suorum Nube quadam cœlesti involutus, inter populi dubitationem & Reginis conscientiam ita se medium agebat, ut neque sciret Populus quid siibi speraret neque Rex dubitaret, quia omnes ejus rationes prividisset. O MOSEM aeternum ! Ac ne alterum quidem sed eundem, nondum sepultum ideoque in hoc Duce viventem : Qui (ut Moses olim Israëlitæ) ita populum nostrum in solitudine errantem nactus ; cum à Tergo inimicarent Hostes ex Ægypto venientes, à fronte Mare esset, spectans Regem pariterque separans ita temperavit columnam suam, versatili ad omnium vulnus, ut populo rerum omnium ignaro Nubes esset, Regi Ignis ; Quod tutius foris ageretur, si confilia sui domini nemo intellexisset. O præclaram viam utrumque servandi & Regem & Populum ! dum alter nesciret quid ageretur. Tandem patent omnia, tantò gratiora quanto clariora. Et probantur facta, quæ omnibus provisa non placuerint flagitium est de Prudentia dubitare tanti Ducis ; quam sic consentiens & promis ad vota nostra exitus comprobavit ; Nube in Ignem versâ omnes collustrantem ! Igne in Nabem omnes protegentem : Cum igitur Regis nostri tanta gloria sit quantum esse & Stirpe ejus & virtutibus & subditis declaratur, quid restat nisi ut Dei memores gratiarum sacrificia admoveamus : Regis memores, cum obedientia atque fide aeternum foedus sanciamus. Denique nostri memores, exultante lætitia effraueaque gaudio efferramur.

De officio nostro in Deum copiosè hodiè in Dei domo audivimus.

Ad obedientiam in moribus nostris excitandam proponatur hæc Meditatio. Quod Corona quam hodiè Rex accepit,

acepit, non est precaria Corona. Nullam servitutem
Populo debet. Voluit Deus Regem nostrum uniuscib[us] sub-
jaci. Ceterum quod ad homines attinet, sui juris esse,
scilicet velut Adulti Imperii Possessorem, non PRESBYTER-
ANI FOEDERIS Pupillum, per omniem vitam im-
puberem futurum, sibi Potestate TUTORUM ECCLE-
SIASTICORUM.

Obediamus Regi coronam liberam habenti. Deinde
obediamus quia omnis superioris potestatis formidine
liberati sumus. Alia res esset si obedientiam nostram
metus premeret, ut si quis Tyranno rerum potito adu-
latus hac uteretur purgatione. Si laudavi, veniam modicam
quaesivi, ut quae honeste feceram, impunè fecisset. Imo
non laudabant sed exorabant crudelitatem eius mitiga-
bant; non confitebar virtutes. Denique devorasset me
Tyrannus infernus ille Reip. Cerberus & multiceps Canis,
nisi objecta aliqua blandiore Offa, gaudium dedisset eis
gutturi, nunquam satiando nisi vel adulazione vel sanguine.
Nemo Bestiam coronat, nisi cædi destinatam.

At ubi nullus à superioribus Tyrannis metus imminet,
sed tamen secura obedientia est quam semper optabilis, &
Rex non solum imperare fidem potest sed perfidiam uincit.
Quisquis non tunc obediatur, nescio an conscientiam suam
magis quam lege damnandus est.

Obediamus igitur Regi quia tutum est. Deinde quia
necessum est. An nescitis REX lacesitus quantos
exercitus, quam armatos potest educere, Senatorum in
Curiam, Militum in Campum, Episcoporum in Ecclesiam?
Hi invicti exercitus sunt.

Quod si Anabaptistæ rebellaverint. Rex arma potest
sumere vel ex PARENTIS sui Armamentario contra om-
nes Hæreses instructo, vel ex sepulchro Doctoris FEAT-
LÆI, vel ex sacris DUNENSIS Episcopi Monumentis. Si
metus aliquis impendebit gravior à PRESBYTERANIS
quos ad militiam peritiam severior Ecclesiæ disciplina du-
ravit

171

ravit : quique peccat CLASSES suas terra mortuque inc-
tuendi sunt : contra illos, inquam, unum Duceam exerci-
citatisimum omniumque invicatum habemus Rever-
dissimum BRAMHALLUM Archiepiscopum Armach-
num.

Obediamus igitur Regi quia necesse est propter auxilia
qua ab hominibus parata facile Regem contra difficultates
& Armorum & scrupulorum omnium explicabunt. Dein-
de obediamus Regi quia necesse est propter celestem An-
gelicamq; tutelam. Hic succurrat mihi Sancti GEORGI
veneranda recordatio Britannico quondam Imperio Prae-
dentalis & Dici hujus Ceremoniam cum Rege dividentis.

Hic igitur GEORGIIUS qui dum vivit virginem
quandam Regiam à DRACONE incolument liberavit ip-
sum interficiendo : & postquam oculus est, TYRANNUM
qui se occideret, DECIANUM occidit. Hic , inquam,
in Regis nostri auxilium, si vel advocatus, vel sua sponte
accurrerit, quanta Rebellium litigie omnia loca & sacra
& profana, quā Miles quā Sanctus implebit ? Hic aliquis
dixerit, opem à Sanctis mortuis expectare superstitiosum
est : Esto. Mitto hunc mortuum. Venio ad illum alte-
terum GEORGIUM qui & vivit & si quis alter Sanctus
est & Anglia Tute^{aris}, dico DUCEM nostrum ALBE-
MARLENSEM. Non hic qui prius Regi suo periclitanti
adfuit, semper aderit ? Qui Tyrannos nostros non DECIA-
NOS sed DECLUMANOS ita sustulit ut nusquam appare-
ant. Qui propugnando Regem, virginem Regiam à DRA-
CONE liberavit, non solum interficiendo DRACONEM,
sed etiam DRACONIS CAUDAM abscondendo.

Quocirca, ut monui, præsternus obedientiam Regi quia
necessie est. Postremò alii in alias Charitatem exerceamus.

Scio nonnullis stultis sue indulgentibus maximum
metum esse ab EPISCOPIS. Hos esse, aiunt, qui ubique
aricet

Arietant, & quicunque occurrant, dejiciant de via ; omnibusque officioni sint ; quibus idcirco CALVINUS, dum EPISCOPOS cornutos vocat, videtur magnam contumaciam impegnisse & tali Theologo dignam.

Ineptus essem si has Ecclesiarum columnas, ego indignus qui eorum corrigiam Calceamentorum solvam, conarer ullis documentis meis ad Christianam Charitatem cohortari. Hoc tamen à me accipient tanquam sub exemplo non tanquam à Magistro. Duos Adversarios habent contumaces & infirmos. Meminerint ergo duorum præceptorum quæ JULIUS CÆSAR in acie Pharsalica, totius Orbis Imperium vel amissurus vel erupturus, militibus suis tradidisse fertur. Alterum præceptum hoc erat, Miles feri faciem ; alterum, Miles parce civibus. Facilis applicatio est. Cum contumacibus negotium est ? EPISCOPE feri faciem : Cum infirmis ? Episcope parce civibus : neque enim PETRUM APOSTOLUM maiorem ex gladio stricto quam ex reposito in vagina laudem credimus retulisse : præsertim cum strinxit gladium ut sibi satisfaceret, recondidit ut CHRISTO pareret. Ita fiet ut quum charitatis opere cum iudicio fungamur, oppugnandis contumacibus infirmisqnis lucrandis, Regis solium iustitia & æquitate aptetur, Episcoporum solium non invidia Monumentum gerar, sed Apostolicæ dignitatis insignia ; donec omnes ad mensuram statuæ Christianæ perveniamus : Cum non erunt amplius neque Schismata, neque rebelliones, neque Reges neque Episcopi, sed omnes sub uno Rege viventes, sub uno magno Pastore Animatum coronam accipiamus in Cœlis, quam nemo cum ea commutaverit quâ REX hodiè CORONATUS in omnibus terris illustratur.

Quæ concedat ille, quæsumus, cuius Regnum est,
Potentia & Gloria in Æternum.

F I N I S.

